

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 13966/2023
15.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., општина ..., чији је пуномоћник Божидар Лековић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Александар Бусарац, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3261/22 од 10.01.2023. године, у седници одржаној 15.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3261/22 од 10.01.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3261/22 од 10.01.2023. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Вишег суда у Јагодини П. 25/21 од 4.10.2022. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца, којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да му на име дуга исплати 34.000 евра у динарској противвредности по најповољнијем курсу по коме банке откупљују страну валуту на дан исплате, са законском затезном каматом од 02.05.2015. године, која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке, на главне операције за рефинансирање, увећане за 8% поена, па до исплате. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 436.941,00 динара.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Тужени је поднео одговор на ревизију, захтевајући накнаду за трошкове њеног састава.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновано се ревизијом указује да је у поступку пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана чланом 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП, обзиром да је другостепени суд на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног поступка одлучио по свом уверењу које ће чињенице узети као доказане.

Према чињеничном стању утврђеном након одржане расправе у смислу одредбе члана 383. став 4. ЗПП, тужилац, као зајмодавац је са туженим, као зајмопримцем закључио више уговора о зајму новца и то: уговор о зајму од 18.07.2013. године, који уговор је оверен пред Основним судом у Јагодини Ов.бр. 7184/13 (износ позајмице 4.300 евра), уговор о зајму од 08.08.2013. године оверен пред Основним судом у Јагодини Ов.бр. 8130/13 (износ позајмице 16.500 евра) и уговор о зајму од 30.09.2013. године, који уговор је потписан и оверен пред Основним судом у Јагодини Ов.бр. 10319/13 (износ позајмице 7.200 евра).

Пресудом Вишег суда у Јагодини П 25/18 од 22.02.2021. године, тужени је обавезан да тужиоцу исплати 62.000 евра у динарској противвредности по најповољнијем курсу по коме банке откупљују страну валуту на дан исплате, са затезном каматом ближе наведено у изреци. Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1054/21 од 21.04.2021. године, првостепена пресуда је потврђена у делу којим је тужени је обавезан да тужиоцу исплати 28.000 евра у динарској противвредности, а по ранијим позајмицама од 18.07.2013. године, 08.08.2013. године и 30.09.2013. године, док је укинута у делу за 34.000 евра у динарској противвредности. Утврђено је да је тужилац имао вољу да туженом позајми 34.000 евра, а тужени да прими позајмицу; да су тим поводом странке 28.11.2013. године, биле код адвоката Драгише Шћекића у ... који је сачинио уговор о зајму у коме се наводи износ позајмице од 34.000 евра, али да предметни уговор о зајму од 28.11.2013. године странке нису потписале.

Из исказа тужиоца саслушаног у својству парничне странке произилази да је наведени износ туженом дао у колима туженог, без присуства сведока и без доказа о исплати (потписа у виду признанице, уговора или сл.), а да наведени уговор није потписан ни оверен у суду из разлога што је радник запослен на овери тог дана рекао да нема овере и да дођу неки наредни дан; да је после наведене позајмице тужени избегавао да му се јави, да туженог познаје од школских дана; да је тужени тражио новац на зајам истичући да има проблеме; да је пристао да да позајмице јер је поседовао новац који је добио на наслеђе; да је 28.11.2013. године са рачуна подигао 10.000 евра колико му је требало до износа од 34.000 евра. Из исказа туженог саслушаног у својству парничне странке произилази да након што

је уговор о зајму сачињен, испред канцеларије адвоката сазнао је да тужилац нема новац због чега нису ишли до суда јер није било потребе за тим; да је тужилац долазио код њега и нудио му новац; да 28.11.2013. године тужиоца није довезао до Јагодине, као и да нису били заједно у колима, као и да му позајмица од 34.000 евра није дата.

После расправе одржане пред другостепеним судом у смислу одредбе члана 383. став. 4. ЗПП, ради утврђивања чињеничног стања, на којој је поновљено извођење доказа читањем свих писмена у списима и записника са расправа, као и поновним извођењем доказа саслушањем парничних странака, другостепени суд је након оцене изведених доказа закључио да 28.11.2013. године тужилац није позајмио туженом утужени износ од 34.000 евра, оценивши да је нелогично да тужилац позајмљује већу количину новца а да такву позајмицу не прати доказ у виду потписаног уговора, признанице, присуства сведока, као и да током поступка тужилац није пружио доказе у прилог навода да је утужени износ предао туженом. Додатна аргументација другостепеног суда је и да је животно нелогично понашање тужиоца да поново позајмљује туженом 34.000 евра, код чињенице да му тужени раније позајмице није вратио, налазећи да између странака није заснован облигационо-правни однос за наведени износ, због чега је побијаном одлуком првостепена пресуда укинута и одбијен тужбени захтев.

По оцени Врховног суда одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 557. Закона о облигационим односима - ЗОО, прописано је да се уговором о зајму, зајмодавац обавезује да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или којих других заменљивих ствари, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца, односно исту количину ствари исте врсте и истог квалитета. Одредбом члана 559. став 1. наведеног закона прописано је да је зајмодавац дужан предати одређене ствари у уговорено време, а ако рок за предају није одређен, онда кад то зајмопримац затражи, а одредбом члана 562. став 1. истог закона, прописано је да је зајмопримац дужан вратити у уговореном року исту количину ствари, исте врсте и квалитета.

Сагласно наведеном, да би уговор о зајму настао потребно је да се странке сагласе о његовим битним елементима, а то се пре свега односи на сам предмет зајма и време његовог трајања. У конкретном случају, из чињеничног утврђења произилази да између тужиоца као зајмодавца, и туженог, као зајмопримца није закључен уговор о зајму од 28.11.2013. године, јер тужилац није туженом предао новац који је предмет зајма (34.000 евра). По оцени Врховног суда, правилан је закључак другостепеног суда да без обзира што уговор о зајму може бити закључен како у писаној, тако и у усменој форми, у недостатку доказа, или сведока да је такав уговор закључен, не може се прихватити тврдња тужиоца да је такав уговор закључен. Наиме, у конкретном случају, када постоји само откуцан уговор о зајму који није потписан од стране уговарача, нити је оверен у суду, а што је до тада била пракса између странака (што произилази из чињеничног утврђења и закључених уговора о зајму између тужиоца, као зајмодавца и туженог, као зајмопримца и то: од 18.07.2013. године, 08.08.2013. године и 30.09.2013. године, који су оверени пред Основним судом у Јагодини), то се не

може се прихватити навод тужиоца, да је дао позајмицу туженом у доброј вери и са поверењем, а код чињеничног утврђења да раније позајмице нису враћене, те чињенице да странке нису пријатељи, већ познаници. Стога је правилан закључак другостепеног суда да тужилац у смислу правила о терету доказивања из члана 231. ЗПП није пружио доказе у прилог навода да је закључен уговор 28.11.2013. године и да је утужени износ предао туженом.

Неосновани су наводи ревизије да одлука другостепеног суда не садржи оцену осталих изведених доказа, нити разлог о томе од каквог је значаја чињеница да је тужилац 28.11.2013. године, када је сачињен писани уговор о зајму у банци подигао 10.000 евра, која потврда о исплати се налази у списима предмета, ради давања на зајам туженом 34.000 евра, па је извео закључак да тужилац није туженом позајмио износ од 34.000 евра, будући да није закључен писани уговор о зајму, као и претходни уговори, поклањајући у потпуности веру исказу туженог. Наиме, слободна оцена доказа значи вредновање доказа на основу којег суд по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа као целине, те на основу резултата целокупног поступка одлучује које ће чињенице узети као доказане. Начело слободне оцене доказа карактерише одсуство законом утврђених правила о избору доказа и њиховом рангирању према доказној снази, па суд у сваком конкретном случају слободно формира своје уверење о доказаним односно недоказаним чињеницама. На расправи пред другостепеним судом изведени су докази читањем писаних доказа и записника о саслушању сведока који су изведени пред првостепеним судом и саслушане су парничне странке. У складу са наведеним, другостепени суд је имао могућности да изврши оцену доказа и формира свој закључак о правној природи предметних изјава. Стога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, којима се заправо оспорава доказни поступак и оцена изведених доказа од стране другостепеног суда који је супротно наводима ревизије био овлашћен да на основу расправе изведе другачији чињенично-правни закључак од оног у првостепеној пресуди.

Правилна је и одлука о трошковима поступка донета на основу чланова 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу законитост и правилност побијане одлуке, то је Врховни суд из напред изнетих разлога применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни суд је одбио захтев туженог за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију, с обзиром да нису били нужни за вођење ове парнице, у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је у смислу одредбе члана 165. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић